

ΑΠΟΨΗ

Παρασκευή 25 Σεπτεμβρίου 2020, 00:02

Γκίκας Χαρδούβελης: Τέλος του 2022 θα πιάσουμε το... 2019

Συνέντευξη: Γκίκας Χαρδούβελης

<https://www.liberal.gr/apopsi/gkikas-chardoubelis-telos-tou-2022-tha-piasoume-to-2019/325346>

Δύο χρόνια θα χρειασθεί η ελληνική οικονομία για να βρεθεί εκεί που ήταν στα τέλη του 2019, σημειώνει μέσω liberal ο Γκίκας Χαρδούβελης, εκφράζοντας επιφυλάξεις κατά πόσο η ανάκαμψη της επόμενης χρονιάς θα είναι τόσο δυναμική όσο οι εκτιμήσεις της Κομισιόν. Οποιαδήποτε πρόβλεψη είναι παρακινδυνευμένη, όπως λέει, τα πάντα εξαρτώνται από την εξέλιξη της πανδημίας και την κυκλοφορία αξιόπιστου εμβολίου.

Στο τραπεζικό μέτωπο, το ανώτατο ανεξάρτητο μη εκτελεστικό μέλος του Διοικητικού Συμβουλίου της Εθνικής Τράπεζας, θεωρεί ότι αν επαληθευτεί η πρόβλεψη Στουρνάρα για νέα κόκκινα δάνεια 8-10 δισ. ευρώ, τότε οι τράπεζες θα χρειασθούν επιπρόσθετες προβλέψεις επισφάλειας της τάξης των 4 - 5 δισ. στην επόμενη τριετία. Επισημαίνει ότι από μόνο του σαν ποσό δεν είναι πολύ μεγάλο, ωστόσο σε συνδυασμό με τα ήδη υπάρχοντα μη

εξυπηρετούμενα δάνεια, ροκανίζει την κεφαλαιακή βάση των τραπεζών, αφού δεν επιτρέπει την κερδοφορία των επόμενων ετών να διοχετευτεί σε αύξηση των ιδίων κεφαλαίων

Συνέντευξη στον Γιώργο Φιντικάκη

- Εκτός από την φετινή ύφεση, την οποία φορείς και οργανισμοί υπολογίζουν μεταξύ 7,5%-9%, το ερώτημα είναι τι θα συμβεί του χρόνου. Η Κομισιόν μιλά για ανάπτυξη 6%. Μήπως προτρέχουμε;

Πράγματι, κανένας ερευνητικός οργανισμός δεν έχει μιλήσει για ύφεση το 2021 στην Ελλάδα. Στη μηνιαία επισκόπηση της Focus Economics, για παράδειγμα, ακόμα και ο πιο απαισιόδοξος από τους αναλυτές βλέπει ανάπτυξη 3% το 2021, με τη ενδιάμεση πρόβλεψη των 22 οργανισμών της επισκόπησης να βρίσκεται στο 5,5%, δηλαδή πολύ κοντά στην πρόβλεψη της Ευρωπαϊκής Επιτροπής. Μάλιστα είναι αξιοσημείωτο ότι παρά την εμφάνιση του δεύτερου και εντονότερου κύματος κορονοϊού το καλοκαίρι στη χώρα μας, οι προβλέψεις είναι ελαφρώς βελτιωμένες σε σχέση με τον Ιούνιο, ενώ οι αποκλίσεις του Σεπτεμβρίου ανάμεσα στις επιμέρους προβλέψεις των αναλυτών σε σχέση με τις αντίστοιχες αποκλίσεις του Ιουνίου είναι πολύ μικρότερες. Φαίνεται ότι για τους αναλυτές η επιδείνωση του κορονοϊού δεν αναμένεται να φέρει περαιτέρω επιδείνωση στην οικονομία, ενώ έχουν και μεγαλύτερη βεβαιότητα σήμερα για τις θετικές προοπτικές του 2021.

- Το ρωτώ γιατί έχουμε μπροστά μας τόσες αβεβαιότητες, με κυριότερη το πότε θα κυκλοφορήσει το εμβόλιο. Ποια η γνώμη σας επομένως;

Σήμερα έχουμε φτάσει σε τέτοιο σημείο επίγνωσης των συνεπειών της πανδημίας ώστε να γνωρίζουμε ότι η οποιαδήποτε πρόβλεψη είναι παρακινδυνευμένη. Μπορεί η αβεβαιότητα να έχει μειωθεί σε σχέση με την

αρχή της κρίσης, όλα όμως τελικά εξαρτώνται από την εξέλιξη της πανδημίας, την ημερομηνία κυκλοφορίας αξιόπιστου εμβολίου, κλπ. Και εγώ λοιπόν διατηρώ τις επιφυλάξεις μου. Αυτό που είναι το περισσότερο βέβαιο είναι ότι στο τέλος του 2021 ακόμα και με ισχυρή ανάκαμψη, δεν θα έχουμε φτάσει το επίπεδο ευημερίας που είχαμε στο τέλος του 2019. Στην πραγματικότητα, το 2022 είναι το πιο πιθανό ότι θα βρεθούμε στα επίπεδα του 2019.

- Πώς βλέπετε τις τράπεζες; Ποιο είναι το κυριότερο πρόβλημα που αντιμετωπίζουν;

Οι τράπεζες έχουν πολλά ανοιχτά μέτωπα, με το κυριότερο αυτό των μη εξυπηρετούμενων δανείων, που όταν μειώνονται απορροφούν κεφάλαια. Η κρίση του κορονοϊού ήρθε να επιτείνει τα προβλήματα. Για παράδειγμα, το σχέδιο «Ηρακλής» με τα μεγάλα πακέτα τιτλοποιήσεων συνολικής αξίας €30 δις θα τις βοηθήσει να μειώσουν τον τεράστιο όγκο των μη εξυπηρετούμενων δανείων. Ήρθε, όμως, με ένα χρόνο καθυστέρηση, αφού παρέμεινε κρυμμένο στα συρτάρια του Υπουργείου Οικονομικών από το 2018 και έπρεπε να έρθει νέα κυβέρνηση το 2019 για να το επεξεργαστεί, να το βελτιώσει και να το ενεργοποιήσει. Έτσι την εφαρμογή του σχεδίου την πρόλαβε η κρίση του κορονοϊού και την επισκίασε. Θα θέλαμε ο κορονοϊός να είχε βρει τις τράπεζες με €30 δις λιγότερα προβληματικά δάνεια και, δυστυχώς, δεν προλάβαμε. Μόνο μία από τις 4 συστημικές τράπεζες προχώρησε πριν τον κορονοϊό σε μεγάλη τιτλοποίηση.

- Μπορούν να βγουν οι τράπεζες αλώβητες από την κρίση; Ακόμη κι αν το 2021 επιβεβαιωθούν τα αισιόδοξα σενάρια, πόσο μεγάλος είναι ο κίνδυνος τα τραύματα που προκάλεσε η κρίση στις επιχειρήσεις να αποδειχθούν

τόσο βαθιά, ώστε να βρεθούμε μπροστά σε νέα γενιά κόκκινων δανείων, δηλαδή σε νέα τραπεζική κρίση;

Σίγουρα το πρόβλημα για πολλές επιχειρήσεις και σε συγκεκριμένους κλάδους είναι πολύ μεγάλο. Προς το παρόν υπάρχουν και θετικά μηνύματα, αφού ένα μικρό μόνο ποσοστό των δικαιούχων για περίοδο χάριτος στο δάνειό τους έκαναν χρήση του δικαιώματος. Αυτό δείχνει ότι υπάρχει σωστή κουλτούρα πληρωμών ανάμεσα στους σημερινούς νοικοκυραίους και στις επιχειρήσεις που επιβίωσαν παρά την προηγούμενη μακροχρόνια κρίση δεκαετίας. Συνολικά, βεβαίως και αναμένουμε μια νέα εισροή μη εξυπηρετούμενων δανείων, ιδιαίτερα αν η κρίση έχει διάρκεια και αφότου η περίοδος χάριτος εκπνεύσει. Ελπίζουμε όμως η εισροή αυτή να μην είναι μεγάλη.

- Το ρωτώ γιατί ο Ι. Στουρνάρας υπολόγισε την νέα γενιά κόκκινων δανείων στα 8-10 δις.

Ο υπολογισμός του Διοικητή ίσως είναι λίγο απαισιόδοξος, αλλά αυτός είναι ο ρόλος του, πρέπει να προετοιμαστεί για τα χειρότερα. Αν επαληθευτεί η πρόβλεψή του, τότε θα συνεπάγεται την ανάγκη για επιπρόσθετες προβλέψεις επισφάλειας της τάξης των €4 - 5 δις στην επόμενη τριετία. Από μόνο του το ποσό αυτό δεν είναι πολύ μεγάλο, αλλά σε συνδυασμό με τα ήδη υπάρχοντα μη εξυπηρετούμενα δάνεια, ροκανίζει την κεφαλαιακή βάση των τραπεζών, αφού δεν επιτρέπει την κερδοφορία των επόμενων ετών να διοχετευτεί σε αύξηση των ιδίων κεφαλαίων.

-Είναι επομένως μονόδρομος η πρόταση Στουρνάρα για Bad Bank;

Η πρόταση του Διοικητή έρχεται ως συμπληρωματική των προηγούμενων ενεργειών της κυβέρνησης και των τραπεζών. Έρχεται να επουλώσει πληγές

στην ειδική και ίσως εξεζητημένη περίπτωση που ευδοκιμήσουν αρνητικά σενάρια. Και φυσικά, για τις τράπεζες, οτιδήποτε βοηθάει την προσπάθεια εξυγίανσης των ισολογισμών τους είναι ευπρόσδεκτο.

***- Δεν είναι μονόδρομος, αλλά υπάρχει τέτοια πιθανότητα για Bad Bank ;
Τελικά θα αντέξουν οι τράπεζες;***

Νομίζω οι τράπεζες θα αντέξουν, τουλάχιστον η πλειονότητα, ακόμα και τα άσχημα σενάρια. Bad Bank θα χρειαστεί μόνον στην ακραία περίπτωση που και το εξωτερικό οικονομικό περιβάλλον παραμένει σε ύφεση για μακρό χρονικό διάστημα, με αποτέλεσμα να επηρεαστούν αρνητικά οι τιμές στις τιτλοποιήσεις ή και πωλήσεις δανείων των τραπεζών, αλλά και οι επόπτες των τραπεζών αρχίσουν να σκληραίνουν τη στάση τους σχετικά με τις κεφαλαιακές τους απαιτήσεις.

Σε πρόσφατη μελέτη μου σχετικά με τις σημερινές προκλήσεις των τραπεζών, περιέχεται και μια ανάλυση ευαισθησίας στα ίδια κεφάλαια που χρειάζονται οι τράπεζες την επόμενη τριετία ως συνάρτηση των δύο ανωτέρω παραγόντων. Η ανάλυση δείχνει ότι οι απαιτήσεις για ίδια κεφάλαια εύκολα εκτινάσσονται αλλά και εύκολα χαλιναγωγούνται. Το ευκαταίο για όλους είναι να ξεκινήσει ένας νέος ενάρετος κύκλος ανάμεσα στον τραπεζικό τομέα και την πραγματική οικονομία ώστε η πιθανότητα εκτίναξης να μηδενιστεί.

Και αυτό μπορεί να γίνει αν η οικονομία σταθεί όρθια το 2020-2021, η κουλτούρα πληρωμών των δανειζομένων δεν επιδεινωθεί με τις περιόδους χάριτος, οι ξένοι επενδυτές συνεχίσουν να έχουν ενδιαφέρον για επενδύσεις στον τραπεζικό τομέα στην Ελλάδα, και ο SSM (ο Ενιαίος Εποπτικός Μηχανισμός) συνεχίσει την πολιτική ανοχής απέναντι στα προβλήματα των τραπεζών στην Ευρωπαϊκή Ένωση.